

L'ACCIÓ CATÒLICA

ÍNDEX:

1.- PREGÀRIA.....	3
2.- PRESENTACIÓ DE LA JORNADA DE FORMACIÓ.....	3
3.- L'ACCIÓ CATÒLICA ALS ORÍGENS DEL MIJAC	4
4.- QUÈ ÉS I D'ON VE L'ACCIÓ CATÒLICA?	5
5.- TREBALL PER GRUPS	7
6.- APLICACIÓ AL MIJAC DEL PLA DIOCESÀ DE PRIORITATS PER A L'APOSTOLAT SEGLAR	8
7.- LA REFLEXIÓ A NIVELL C/B	10

**EN PENTECOSTÉS LOS APÓSTOLES RECIBIERON
AL ESPÍRITU SANTO, QUE LES DIÓ LA FUERZA
PARA HABLAR DE JESÚS A TODOS LOS HOMBRES**

1.- PREGÀRIA

- Comencem amb una pregària a partir de Mt 18, 1-5 i Mc 9, 33-37:
  - *Us ho asseguro: si no torneu a ser com els infants, no entrareu pas en el Regne del cel.*
- Pregària: "Huellas en la arena".
- PARE NOSTRE.

2.- PRESENTACIÓ DE LA JORNADA DE FORMACIÓ

A la presentació de la *Jornada de formació* recordem breument el que es deia al tríptic de la convocatòria. Hem plantejat aquesta jornada, pensant que pot ser molt útil un "espai de reflexió i formació" sobre el tema de l'Acció Catòlica, perquè:

- Aquesta reflexió és de vital importància per al futur del Moviment en aquests moments en que l'Església del nostre país es planteja els reptes actuals de l'Acció Catòlica.
- A nivell diocesà s'ha demanat a tots els grups i moviments que es defineixin per tal de posar en marxa el Pla diocesà de prioritats per a l'Apostolat seglar.
- A nivell de Moviment Catalanobalear hi ha un treball plantejat per tal de definir-nos sobre el tema de l'Acció Catòlica.

Per això els OBJECTIUS MARCATS són:

- Recordar essencialment què és l'Acció Catòlica.
- Conèixer mínimament el sentit de l'Acció Catòlica al MIJAC.
- Saber quin ha estat el procés viscut a la Diòcesi.
- Conèixer l'estat de la qüestió al MIJAC.

Cal fer una ESMENA sobre el programa previst i és que la persona que havia de venir a compartir amb nosaltres l'experiència viscuda al Junior, AC no podrà assistir per problemes familiars. En lloc d'aquesta ponència hem afegit un tema que es va demanar a l'equip d'iniciadors-formadors: *què és i d'on ve l'AC?* que compartirà amb nosaltres en Jaume Fontbona.

Recordem, ràpidament, **l'Horari de la Jornada:**

- 9'45 Aportació de l'Enric Grasses: *El MIJAC als seus inicis.*
- 10'15 Descans.
- 10'30 *Què és i d'on ve l'AC?* Jaume Fontbona
- 11'30 Treball per grups.
- 13'00 Descans.
- 13'30 Dinar.
- 15'30 *Aplicació al MIJAC del Pla diocesà de prioritats per a l'Apostolat Seglar.* Jordi Espí.
- 16'30 *El plantejament de l'AC a nivell catalanobalear.* Xavi Baró.
- 18'00 Taula rodona.
- 19'30 Celebració de l'Eucaristia.
- 20'00 Cloenda.

I, per acabar, presentem al primer ponent de la jornada: l'Enric Grasses. Actualment és el consiliari del centre de Morera, però va ser cofundador del MIJAC i consiliari diocesà i catalanobalear del nostre Moviment. És per això que l'hem demanat que ens expliqués com va sorgir la idea de començar un moviment d'infants d'Acció Catòlica a casa nostra.

3.- L'ACCIÓ CATÒLICA ALS ORÍGENS DEL MIJAC

Quan neix el MIJAC ho fa a partir d'una realitat que ja existia i que provenia de: el culte; la catequesi; l'ambient obrer (sensibilitat per possibilitar unes vacances als fills dels treballadors) d'on van sortir les colònies i la preocupació perquè l'educació en el lleure tingués una continuïtat: els centres d'Esplai.

Amb la implantació de l'Acció Catòlica, l'Església posa de manifest la corresponsabilitat dels seglars en la vida de l'Església. El primer pas va ser l'AC d'adults (amb dues branques: la masculina i la femenina) i després l'AC juvenil. Ningú va pensar-hi en els infants, perquè aquests eren considerats subjectes passius que només han de rebre. Una solució intermitja va ser la creació de l'*Aspirantat*.

A casa nostra, a finals del seixanta es van consolidant els centres d'Esplai parroquials. És una aposta per l'educació en el lleure. Son portats per "monitors". Es demana l'ajut econòmic a Càritas, sobretot per a les colònies d'estiu.

Es descobreix el servei que es fa. Hom pren consciència del paper del monitor: cal una formació. Neix l'Escola de l'Esplai. Facilita un cert coneixement entre els centres que porta a una certa coordinació.

Hi ha contactes amb Girona (entre consiliaris de l'Aspirantat). Es comença la publicació d'una revista que serveixi per a l'intercanvi de notícies, formació..., es diu MIJAC.

Mentrestant a França neix l'ACE amb dues intuïcions:

- 4- L'infant és subjecte actiu que pot aportar coses.
- 4- L'infant és un apòstol: és capaç de fer-se seu l'Evangelí; d'experimentar-lo en els altres i de comunicar-ho.

A partir d'ací neix el MIDADEN. A Barcelona no hi participem. Uns monitors de Sarrià, Les Corts i St. Josep Oriol, però, són crítics envers els que es fa als esplais i volen importar allò que es fa a França. S'hi arriben i allà se'ls hi diu que a Espanya hi ha un moviment que es diu JUNIOR (sortit de l'Aspirantat) que ja han contactat amb ells i que els poden informar.

A finals dels setanta hi ha una certa moguda. Contacten amb l'Enric Grasses que és a Àfrica. Precisament la reunió quadriennal del MIDADEN té lloc a l'Àfrica i ell fa de traductor. Hi participen uns trenta països.

En tornar a Barcelona és nomenat consiliari general. Contacta amb Girona. El 1974 es contacta amb el JUNIOR i s'assisteix a les assemblees nacionals. S'hi afegeixen Vic (que curiosament tenia una realitat anomenada *júnior*) i Lleida. A l'hora de posar un nom a aquest moviment se n'aprofita el de la revista MIJAC. Reticències amb la "J".

El 78 es trenca la relació amb el JUNIOR. S'aproven els estatuts del MIJAC. Va costar perquè el moment encara era immadur. S'envia una carta als centres registrats a l'Escola de l'Esplai (34) per donar-los a conèixer el nou moviment. Només responen tres centres: Sarrià, Les Corts i St. Josep Oriol. Amb el pas del temps no va quedar ningú pels temes de la confessionalitat i el protagonisme de l'infant. S'agafa el relleu a les parròquies obreres.

El concepte d'AC canvia. A partir de l'experiència de la JOC belga neix l'AC especialitzada (obrer). Ja no es fa tampoc diferenciació entre la branca masculina i la femenina.

4.- QUÈ ÉS I D'ON VE L'ACCIÓ CATÒLICA?

[En Jaume Fontbona ha estat consiliari diocesà i catalanobalear del MIJAC. És també professor de teologia de la Facultat de Teologia de Catalunya. Ell ens parlarà dels fonaments eclesials de l'AC].

En parlar de l'AC cal distingir entre un abans i un després del concili Vaticà II:

1- ABANS:

Quedava molt clara la divisió entre jerarquia i laics.

L'Església te tres serveis (διακονία) o peus que la sostenen:

- La Paraula.
- La Litúrgia (lliga la vida i la fe i ho celebra). Gran utilitat la RdV d'en Cardinj.
- La solidaritat (o caritat).

L'AC era el "brac armat" de la jerarquia per a evangelitzar.

A Espanya agafa un to franquista.

A Catalunya tenim la influència d'en Maréchal i la JOC crítica.

L'autoritat ha de tenir un sentit evangèlic tal i com es desprèn de l'Evangelí; de les dues cartes a Timoteu i de la carta a Titus. L'Església som tots:

- Comunitat sacerdotal (sacerdoci comú) com ho és Crist, el qual lliga en la seva persona els dos sentits del sacerdoti veterotestamentari: la missió d'apacar la ira de Deu (servei de la Paraula) i la d'expiar els pecats del poble (Sacrifici sant).
- Testimonis del Crist: hem d'estar disposats a donar la vida com Ell.

Cfr. la Constitució **LG, 11**: Signe de l'Església n'és l'Eucaristia: el pa representa la Creació i el vi el treball de l'home i la dona: la col·laboració humana al pla creador de Deu. És a dir, per una banda, rebem el do de Deu i , per l'altra, ens comprometem a oferir el nostre treball (Acció transformadora).

L'Església ja no és una piràmide, sinó una osmosi entre el ministeri apostòlic (ordenats: bisbes - servei de la Paraula, de la Litúrgia i de la caritat-, preveres -servei de la Paraula i de la Litúrgia- i diaques -servei de la Litúrgia i de la caritat-) i la resta dels cristians - els tres serveis, però en comunió amb els bisbes, perquè la **Paraula** sigui **idèntica** a la dels apòstols i **actualitzada** (pel medi)-.

Hem rebut la fe de Déu-Pare per Jesucrist, a través dels Apòstols, en la comunió de l'Església. El decret sobre l'Apostolat dels laics [**AA, 12**] diu que els infants també deuen participar d'aquesta missió de l'Església.

Tots participem de l'Església per la gràcia rebuda pels sagraments de la iniciació (baptisme – confirmació - eucaristia). Tots els cristians tenim el sentit de la fe. Però cal nodrir-la sota el guiatge del ministeri dels bisbes.

Els trets de l'Acció Catòlica de medi

Els moviments d'AC **contextualitzen** la Paraula en el medi:

- Lliguen la fe i la vida, per transformar la vida tal com Deu la vol.
- Formen part d'aquesta experiència de fe.
- Hi ha algú que els acompanya (el consiliari -representa el ministeri del bisbe).

El moviment també és una eina d'iniciació (fa experiència de fe -del trobament amb Jesús- des de la pròpia realitat).

El Sínode dedicat als laics concreta mes l'AA, 20: **Christi fidei laici, 31**: allà on siguem, la gent ha de trobar-se amb la imatge del Crist (hem de "revestir-nos" de Crist, "cristificar-nos").

Per què es torna a recuperar avui l'AC?

Perquè han nascut nous moviments alternatius extradiocesans (neocatecumenals, focolari...) Que passen per sobre del ministeri episcopal, sota el guiatge del papa.

El que distingeix l'AC son les **4 notes** [cfr. **AA, 20**]:

- L'evangelització.
- La responsabilitat en l'organització.
- L'Acció unida dels laics.
- L'actuació sota la direcció de la Jerarquia.

A grans trets, el procés ha estat el següent:

- El 1972 s'inicia un procés de reflexió després de la crisi de l'AC [la crisi de l'AC vingué bàsicament pel perill d'autonomia que representava i el no reconeixement del ministeri del bisbe].
- El 1993 la *Conferencia Episcopal Española* fa una assemblea per proclamar de nou l'AC.
- El 1995 el *Concili Provincial Tarraconense* en parla. El primat demana que ens definim com AC.

Qui reconeix els moviments d'AC?

És el bisbe qui reconeix els moviments d'AC a la seva Diòcesi [es molt interessant el Pla pastoral de la diòcesi de Girona]. A nivell estatal hi ha el *Consejo Nacional de la Acción Católica*, que reconeix els moviments d'AC de l'Estat.

5.- TREBALL PER GRUPS

Es passen les següents **pautes** per al treball per grups:

- 3- Per què és important que el MIJAC sigui un moviment evangelitzador?
- 3- Hem d'estar disposats a arribar a qualsevol realitat? Com?
- 3- Per què creiem que l'organització ha d'estar al servei de l'evangelització?
- 3- Quins reptes ens suposa tot això?

Surten diferents aspectes:

1.- Per què és important que el MIJAC sigui un Mvt. Evangelitzador?

- Perquè som un Mvt. d'Església (dóna sentit al que fem).
- Hi ha infants que no coneixen i no anuncien Jesús. El MIJAC és un do per als infants.
- Són els infants qui evangelitzen (el MIJAC és un mitjà) i nosaltres (animadors) ens hem de deixar evangelitzar per aquesta experiència nova que ells viuen. També transformen el seu medi (com Jesús) a través de la Campanya, el grup... El MIJAC ha de ser la veu dels infants a l'Església i la veu de l'Església entre els infants.
- Hem de ser testimonis de la unió fe i vida i de l'arrelament de la Paraula. Aquest és el model de vida en què creiem. És la base del que som. Coherència (entre el que interioritzem i el que vivim). Cal un esforç i una empena per part dels animadors. Ens manca il·lusió.
- El MIJAC fa més proper la persona de Jesús als infants als qui l'Església no arribava.
- És important, però costa formar als infants en la fe. I als animadors: on ens formem? (a la parròquia, la doble militància...) Hi ha una mancança en aquest sentit.
- És important l'experiència i el procés.
- Cal que hi hagin consiliaris que ens ajudin.
- Hem de ser conscients de treballar els objectius pastorals del bisbe.

2.- Hem d'estar disposats a arribar a qualsevol realitat? Com?

- Repte d'arribar a nous sectors del barri (de classe mitja). Tots els infants tenen dret a conèixer el MIJAC.
- Hi ha barreres geogràfiques i ideològiques. Els animadors estem a uns llocs concrets. Estem disposats a implicar-nos?
- Cal també mantenir l'opció pels pobres (als barris obrers).
- Cal veure que la societat és molt heterogènia i que manca conscienciació de classe.
- Ens falla la 4a. nota. El bisbe no en té interès. Cal demanar-li que es mulli i informar-li del que són capaços de fer els infants: evangelitzar, transformar la seva realitat, organitzar-se...
- Els Mvts. són massa tancats en ells mateixos. No hi ha un treball de comunió.
- Cal reivindicar també el dret a la crítica i no "passar pel tub" quan a la Jerarquia l'interessa.
- Falten nous animadors. No hi ha una permanència dels militants. Cal també enfortir les realitats que tenim.

3.- L'organització ha d'estar al servei de l'evangelització?

- L'organització ha d'estar al servei de l'evangelització: això facilita la corresponsabilitat dels animadors i el canvi de responsabilitats.
- De vegades l'organització es veu com una carrega i no com un servei i una responsabilitat. En aquest sentit tenim molt a aprendre dels infants. No és un problema de temps, sinó de què prioritzem.

4.- Quins reptes ens suposa tot això?

- No tancar les portes a les parròquies del centre.
- Plantejar-nos la figura de l'alliberat. Ser ambiciosos.
- Ser crítics.
- Contactar amb els moviments germans (JUNIOR, CIJAC...)

6.- APLICACIÓ AL MIJAC DEL PLA DIOCESÀ DE PRIORITATS PER A L'APOSTOLAT SEGLAR

[En Jordi Espí és l'actual consiliari diocesà i membre de la Comissió Diocesana que va treballar aquest document].

Comença fent referència al text neotestamentari de 1Co 12 "som un sol cos i diversos membres", definició molt maca del que és l'Església.

És important fixar-se en el Pròleg que va fer el bisbe J. Carrera, on remarca tres aspectes:

- El MIJAC és dels infants i per als infants (subjectes actius i capaços de transformar el seu medi).
- El MIJAC és evangelitzador i arrelat en un medi. Els infants veuen a Jesús com un amic i germà; el Mestre; el Senyor i són els primers testimonis de Jesús en el seu medi.
- El MIJAC és un moviment d'Església: acull de debò els infants i té una organització. Expressa una comunió entre els cristians.

Al document és remarquen els següents aspectes:

- Defineix el paper dels animadors: són els qui acompanyen els infants.
- Importància de l'estructura diocesana.
- Utilitza uns mitjans educatius: la RdV; EE; la Campanya i l'organització d'infants (grup, centre, diòcesi).
- Diocesanitat del MIJAC:
  - D'on venim? De la coordinació de l'AC especialitzada.
  - Com participa?
  - Complementarietat.
  - Diversitat.
  - Coherència.
- Tot això demana:
  - Uns equips forts.

- Una estructura a nivell exterior.

Què no es diu a aquest document?

- La definició de l'AC (les quatre notes) perquè no tocava dir-ho com a Diòcesi (àmbit C/B).
- Ser un moviment general o especialitzat. Ací cal llegir amb atenció els següents textos:
  - Els núm. 28 i 29 del *Concili Provincial Tarraconense*.
  - La proposta de pastoral juvenil en el que defineix l'AC especialitzada com aquella que incideix en el medi i la general com aquella que posa l'accent en el territori parroquial.
  - Al *Pla diocesà* es diu que la general té com a objectiu més el territori que el nen i l'especialitzada vol la transformació dels medis allunyats i amb descristianització.

Insisteix en la militància (formació, Acció i estructura) i complementa la pastoral parroquial.

- El document sobre l'AC espanyola, diu una altra cosa:
  - La general ve impulsada d'ordinari des de les parròquies, que posaran l'AC com a mitjà per fer militants cristians per evangelitzar els seus ambients. Es formen essent constructors de la mateixa comunitat parroquial.
  - L'especialitzada és cridada a:
- Evangelitzar un ambient determinat, freqüentment els més allunyats de les estructures pastorals de l'Església.
- A impulsar un laïcat adult i conscient.
- Fer sorgir l'Església.

De fet hi ha dos models d'AC:

- Una AC de confrontació (d'abans del Concili) "el braç armat" reticent a la secularització.
- L'AC postconciliar, de presència i col·laboració crítica, de "llevat dins la pasta", de treball conjunt per fer visible el Regne de Déu en el món.

A Barcelona estem en un moment complicat amb un parell de paradoxes:

- La Cristiandat no ha desaparegut del tot.
- Constatar la formació del laïcat.

Quins reptes ens planteja això?

- Consolidar un Moviment catalanobalear.
- Saber quin model assumim.
- Saber què ens implica.

7.- LA REFLEXIÓ A NIVELL C/B

[En Xavi Baró és iniciador d'un centre de Lleida i ex-membre de l'Equip Permanent. Ell ens parlarà del treball fet a Catalunya i les Balears sobre l'AC].

En Xavi remarca una sèrie de fidelitats i d'infidelitats que van sortir a partir del veure que es va passar a tots els centres del MIJAC C/B:

- Fidelitats:
  - Qui son els laics del Mvt.? Els infants acompanyats dels animadors.
  - L'organització del Mvt. És la coordinadora d'infants.
  - Intentem fer el lligam fe i vida i eduquem valors des del testimoni.
  - L'evangelització la fem a través de la Campanya.
  - Ens dóna la possibilitat de créixer personalment.
- Infidelitats:
  - Poca consciència que som col·laboradors del bisbe.
  - Els animadors tenim poc clara l'evangelització.
  - Estem massa tancats (en els nostres centres, diòcesis...) envers els altres moviments.
  - Por a assumir responsabilitats.
  - Dos tipus de dificultats:
    - Internes: amb el mètode i els mitjans que fem servir.
    - Externes: relació amb la parròquia i amb el bisbe.